

Alimentatie na faillissement van zorgaanbieder

Faillissementen in de zorg beginnen gewoon te worden. In november vroeg het bestuur van Stichting Pasana een faillissement aan voor haar ziekenhuis Sionsberg in Dokkum en haar ouderenzorg op Ameland en Noordoost Friesland.

Omstreeks dezelfde tijd ging Thebe Huishoudelijke Zorg te Breda bankroet. Omdat deze zorgaanbieders failliet gingen, verviel de eis van een sociaal plan voor de ontslagen medewerkers. Van dure afvloeiingsregelingen voor vast personeel was geen sprake. Partijen met doorstartambities waren niet verplicht zittende werknemers bij voorrang over te nemen als zij bijvoorbeeld al veel dienstjaren hadden.

Goedkoop alternatief

Het faillissement als goedkoop alternatief voor een reorganisatie volgens de Wet Werk en Zekerheid wordt vaker gebruikt in de zorg. Op 24 juni 2013 vroeg het Ruwaard van Putten ziekenhuis haar faillissement aan. Drie naburige ziekenhuizen namen de failliete inboedel over voor zes miljoen euro. Zij betaalden niet voor een sociaal plan voor de ontslagen medewerkers. In de publiciteit kwamen de ziekenhuizen naar voren als redders in de nood: immers zij hadden het faillissement niet aangevraagd.

De kinderopvangorganisatie Estro vroeg in juli 2014 haar faillissement aan. Het Amerikaanse moederbedrijf speelde daarin een grote rol. Dat hoefde dankzij dit faillissement evenmin afvloeiingsregelingen te betalen en ontsnapte aan een sociaal plan. De kinderopvang maakte met zo'n 250 filialen een doorstart onder de naam Smallsteps.

Nieuw beleid

Reorganisaties bij zorgaanbieders komen veel voor. Hiervoor zijn externe redenen te noemen. Die gelden als gemeenten nieuw beleid voeren vanwege de drie decentralisaties en niet meer willen samenwerken met vertrouwde partners uit het verleden. Hetzelfde kan gebeuren bij zorgverzekeraars. Zij wijzigen hun inkoopbeleid of betalen veel minder per consult of ingreep. Vertrouwde partners in bijvoorbeeld de geestelijke gezondheidszorg moeten dan meestal reorganiseren. Soms heeft een faillissement een interne reden, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van mismanagement van de raad van bestuur. Die Raad heeft niet op tijd de bakens verzet, heeft de impact van concurrenten onderschat of wilde te lang zelfstandig blijven.

Alimentatie

Er is veel voor te zeggen om bij faillissement ten gevolge van externe redenen een alimentatieregeling in te stellen. Immers, mensen die van hun levenspartner af willen en gaan scheiden, moeten ook alimentatie betalen. Dat vinden wij heel gewoon bij huwelijken. Bovendien wordt er daarbij op gelet dat kinderen niet de dupe worden. Zo zou bij een faillissement vanwege externe redenen de oorspronkelijke zorgaanbieders de kosten van een sociaal plan alsnog in rekening moeten kunnen brengen bij overheden of zorgverzekeraars.

Indien er sprake is van interne redenen zou wel de leiding moeten vertrekken, maar niet zonder meer het personeel. Er is nog veel meer te bedenken om de positie van professionals en patiënten bij een faillissement te versterken. Ik laat het hierbij en sluit af met de hoop, dat faillissementen van zorgaanbieders geen goedkope reorganisaties worden zonder sociaal plan.

Guus Schrijvers, gezondheidseconoom en oud-hoogleraar Public Health, 12 december 2014